

Heerlen

Voorstel

gemeenteraad

Vergadering:
gemeenteraad Heerlen

Heerlen,
30 november 2021

Vergaderdatum:

Onderwerp

Afronding en resultaat fase 2 marktconsultatie project Windenergie Parkstad-Zuid

Registratienummer:
BWV-21001500

Agendapunt:

Inleiding/aanleiding

Het voorstel dat nu voorligt is om in te stemmen met verdere uitwerking van een gezamenlijk project door Statkraft en de Coöperaties. In deze uitwerking zullen een groot aantal onderzoeken plaats moeten vinden t.a.v. de impact van het windpark op onder andere geluid, slagschaduw, flora en fauna. Ook moet in deze fase verdere invulling worden gegeven aan verdeling van de lusten en precieze locaties van de windturbines. Randvoorwaarde vanuit de gemeenten, maar ook een belangrijk uitgangspunt van de initiatiefnemers, is dat ze dit in overleg met de omgeving gaan doen. De uitkomst van dit proces is een aanvraag Omgevingsvergunning voor die windturbines die op basis van verdere uitwerking mogelijk worden geacht. Deze vergunningaanvraag zal eind fase 3 getoetst worden door de gemeenten en een uitgebreide vergunningprocedure doorlopen. In bijlage 1 wordt het volledige proces dat geleid heeft tot de totstandkoming van dit voorstel weergegeven.

De bestemmingsplannen in het gebied staan op dit moment realisatie van windturbines niet toe. Aanvullend op de vergunningaanvraag zal daarom een besluit nodig zijn om de ontwikkeling ruimtelijk mogelijk te maken. Dit is een besluit van de raad en u zal op dat moment de definitieve keuze maken of de raad ruimtelijk medewerking verleent aan de realisatie van de voorgestelde windturbines als onderdeel van Windenergie Parkstad-Zuid.

Resultaat fase 2

Definitieve projectvoorstellen initiatiefnemers en beoordeling deskundigenpanel

Op 30 juli hebben drie initiatiefnemers hun definitieve projectvoorstel ingediend. Projectvoorstellen zijn ingediend door: 1) STAWAG, 2) Statkraft en 3) de Coöperaties Windunie, Heerlen Duurzaam en De Omslag in samenwerking met REScoop (verder te noemen "de Coöperaties"). Het deskundigenpanel heeft de drie ingediende projectplannen beoordeeld aan de hand van het beoordelingskader (zie bijlage 2 Beoordelingskader Windenergie Parkstad Zuid).

Alle plannen voldoen aan deze uitgangspunten. Het onafhankelijk deskundigenpanel heeft het voorstel van STAWAG als laagste beoordeeld. De voorstellen van Statkraft en de Coöperaties zijn beiden even goed beoordeeld (zie Bijlage 3 voor het advies deskundigenpanel d.d. 21 september 2021).

Advies verkenning samenwerking deskundigenpanel

Omdat de projectvoorstellen van Statkraft en de Coöperaties beiden als even goed beoordeeld zijn en door de experts als complementair werden beschouwd, heeft het deskundigenpanel de drie verantwoordelijke wethouders tussentijds geadviseerd de twee partijen te verzoeken om de mogelijkheden voor samenwerking te verkennen om gezamenlijk tot één projectvoorstel te komen. Dit advies is door de drie verantwoordelijke wethouders overgenomen. Als gevolg zijn Statkraft en de Coöperaties verzocht om uiterlijk 16 november tot dit gezamenlijk plan te komen en uitsluitel te geven over de mogelijkheid om gezamenlijk een plan vorm te geven.

Resultaat verkenning samenwerking

Beide partijen hebben conform de deadline de intentie tot samenwerking uitgesproken. Verkennende gesprekken over een mogelijke samenwerking tussen Statkraft en de Coöperaties hebben tot een schriftelijke onderlegger d.d. 24-11-2021 geleid waarin beide partijen aangeven onderling en op hoofdlijnen overeenstemming te hebben bereikt over samenwerking. De schriftelijke onderlegger is opgenomen als Bijlage 4. De noodzaak voor een dergelijke schriftelijke onderlegger is als volgt. Beide partijen hebben in een brief naar het projectteam dd. 15-11-2021 laten weten dat het, gelet op het korte tijdsbestek, niet realistisch was om binnen de gestelde deadline van 16 november tot een gedetailleerd geïntegreerd projectvoorstel en een volledig uitgewerkte samenwerkingsovereenkomst te komen. De schriftelijke onderlegger dient daarom ter aanvulling van individuele projectplannen door Statkraft en de Coöperaties, en verschaft hiermee vooralsnog inzicht in de manier waarop partijen samen willen werken om tot een gezamenlijk plan te komen. In deze onderlegger concluderen beide partijen, conform het advies van het deskundigenpanel, gezamenlijk tot een beter plan te kunnen komen. Ook stellen beide partijen dat de nader beschreven locaties van windturbines binnen de vastgestelde zoekgebieden nog nader onderzocht moeten worden. Het uitwerken van een geïntegreerd projectvoorstel vergt meer tijd en zal, naast de in de schriftelijke onderlegger beschreven uitgangspunten, gebaseerd zijn op de projectplannen van beide partijen waarbij elkaars sterke punten optimaal benut kunnen worden. Beide projectplannen dienen daarom als kaders om tot een nieuw geïntegreerd projectplan te komen. De afzonderlijk ingediende projectvoorstellen van Statkraft en de Coöperaties zijn respectievelijk opgenomen als bijlagen 5 en 6.

Procesvoorstel fase 3

Fase 2 wordt met een besluit over de marktconsultatie afgesloten. Het besluit van de drie Raden ter afsluiting van fase 2 behelst in principe om enkel in te stemmen met verdere uitwerking van een gezamenlijk projectplan door Statkraft en de coöperaties. Dit besluit vormt het startpunt voor fase 3.

In fase 3 gaan beide initiatiefnemers aan de slag om de in fase 2 voorgestelde projectplannen verder uit te werken tot een gezamenlijk projectplan. Het doel van fase 3 is om dit projectplan binnen de uitgangspunten en randvoorwaarden (omgevingsparticipatie, ruimtelijke/landschappelijke inpassing en financiën) in samenwerking met de omgeving nader uit te werken. Uitgangspunten voor verdere samenwerking zoals in de schriftelijke onderlegger voorgesteld zullen verder worden uitgewerkt, zo ook een gezamenlijk procesplan waarin stappen conform de beoogde looptijd van Windenergie Parkstad-Zuid nader beschreven staan. Fase 3 zal afgerond

worden met een besluit over de te verlenen vergunning en een ruimtelijke besluit tot realisatie van windturbines.

Kader

Programma Duurzaamheid: reduceren CO2 emissie in Heerlen.

PALET 1.0 en 2.0: verhogen van het aandeel lokaal duurzaam opgewekte energie.

RES ZL: de windturbines zijn onderdeel van ons bod aan het Rijk waarin wij 0,128 TWh wind op land in het totale bod van 0,504 TWh voor Parkstad hebben opgenomen.

Kernthema:

Riool, afval en milieubeheer

Bevoegdheid

Het college is bevoegd tot het aangaan van samenwerkingsovereenkomsten met marktpartijen. De raad is bevoegd tot het afgeven van Verklaringen van geen bezwaar later in het proces.

Voorstel

De raad voor te stellen:

1. Kennis te nemen van het doorlopen proces tot dusver;
2. Kennis te nemen van het definitief advies van het onafhankelijk deskundigenpanel over de ingediende projectplannen;
3. Kennis te nemen van het voornemen tot samenwerking van Statkraft en Coöperaties
4. in te stemmen op basis van de reeds ingediende projectvoorstellen en schriftelijke onderligger van beide partijen in met verdere uitwerking van een gezamenlijk project door Statkraft en de Coöperaties ten behoeve van een uiteindelijke aanvraag omgevingsvergunning met ruimtelijk besluit, waarover eind fase 3 besluitvorming in B&W en raad zal plaatsvinden

Argumenten

- 4.1 *De ingediende projectvoorstellen voldoen het beste aan de uitgangspunten*
Volgens de beoordeling van het deskundige panel voldoen de plannen van Statkraft en Coöperaties het beste aan de uitgangspunten zoals deze door het college zijn vastgesteld.
- 4.2 *Realiseren doelstellingen van PALET en RES ZL dichterbij*
Middels de plannen van voornoemde marktpartijen kunnen wij een aanzienlijke stap zetten in het realiseren van onze klimaatdoelen. Deze zijn door uw gemeenteraad vastgelegd in PALET, onderdeel Heerlen en onlangs in de RES Zuid-Limburg.
- 4.3 *Samenwerking met de omgeving is een door partijen gedragen voorwaarde*
Randvoorwaarde vanuit de gemeenten, maar ook een belangrijk uitgangspunt van de initiatiefnemers, is dat de marktpartijen in overleg met de omgeving gaan. In deze samenwerking worden rand voorwaardelijke onderwerpen als omgevingsparticipatie, ruimtelijke/landschappelijke inpassing en financiën nader uitgewerkt tot een aanvraag Omgevingsvergunning.
- 4.4 *Realisatie van windturbines blijft mogelijk na besluit van een van de gemeenteraden om niet verder te gaan met het project*
Gelet op het belang Windenergie Parkstad-Zuid voor de verduurzaming van gemeente Heerlen, Kerkrade en Simpelveld en de hieraan gekoppelde doelstellingen van PALET en RES ZL stelt het college dat, indien één of meerdere raden binnen het samenwerkingsverband van Windenergie Parkstad-Zuid besluiten om niet over te

gaan tot fase 3, de initiatiefnemers vooralsnog de kans moet worden geboden om binnen de door uw college en initiatiefnemers gestelde kaders een aanvraag omgevingsvergunning bij gemeenten die wel instemmen voor te bereiden. Indien een dergelijk scenario zich voordoet stelt het college dat sprake is van onvoorziene omstandigheden, hetgeen afwijking van de samenwerkingsovereenkomst dd. 1 juni 2021 legitimeert.

Tegenargumenten en risico's

4.1 *Activiteitenbesluit en Activiteitenregeling mogen niet meer gebruikt worden bij de beoordeling van de gevolgen voor het milieu*

Op 30 juni 2021 is door de Raad van State geoordeeld dat voor algemene normen voor geluid, slagschaduw en veiligheid die in Nederland gelden voor de bouw en het gebruik van windturbines op grond van het Europese recht een beoordeling moet worden gemaakt van de gevolgen voor het milieu. Het gevolg van deze uitspraak is dat overheden de turbinenormen in het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling niet mogen gebruiken voor windturbineparken totdat er een milieubeoordeling is gemaakt. De gemeenteraad is echter niet verplicht om aan te sluiten bij de windturbinenormen uit het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling. Zij kan in een bestemmingsplan eigen normen voor een milieubeoordeling stellen, als deze normen maar goed worden gemotiveerd voor het concrete bestemmingsplan.

4.2 *Realisatie windturbines in potentiegebieden 1A en 1D nu niet mogelijk*

Potentiegebieden 1A en 1D voor windenergie zijn gelegen in het Nationaal Landschap Zuid-Limburg. Dit beschermingsgebied is op grond van provinciaal beleid (POL 2014 en de Omgevingsverordening Nationaal Landschap Zuid-Limburg) en dus op dit moment nog uitgesloten voor windenergie. Gesprekken met de provincie zijn opgestart om te onderzoeken en te besluiten of binnen de genoemde potentiegebieden medewerking kan worden verleend aan windturbines.

4.3 *Regio blijft achter in het halen van de doelstellingen uit het Klimaatakkoord*

Indien windenergie niet als mogelijkheid wordt gezien voor de opwek van duurzame energie blijft de regio ver achter bij de realisatie van duurzame energie. Dit maakt dat Parkstad onderdeel Heerlen met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid niet aan de doelstelling van het klimaatakkoord zal voldoen. Hierbij bestaat het risico dat realisatieverplichtingen worden opgelegd.

4.4 *Uiteindelijk realisatie van Windturbines blijft onzeker*

Het uiteindelijk realiseren van windturbines is een moeizaam proces dat jaren kan duren. Ondanks alle inspanningen zijn er altijd factoren die ervoor kunnen zorgen dat de realisatie uiteindelijk niet mogelijk blijkt te zijn. Opgelegde verplichtingen van het Rijk zullen in deze situatie dan niet aan de orde zijn.

Kosten en dekking

Voor het project windenergie Parkstad-Zuid is voor de uitvoering van fase 3 een kostenraming opgesteld waarin de proceskosten voor totstandkoming van inhoud, procesbegeleiding en communicatie zijn opgenomen.

De proceskosten voor fase 3 zijn geraamd op € 215.000 ex Btw. Deze kosten zullen gelijkelijk verdeeld worden over de drie samenwerkende gemeenten. Het aandeel van de gemeente Heerlen bij een verdeling over 3 partijen bedraagt € 71.666 excl. BTW (= € 86.716 incl. BTW).

*Product Duurzaamheid
kostenplaats 60740005*

Begroot programma duurzaamheid	€ 1.162.157
Geboekt tot voorstel	€ 0
Verplichtingen	€ 17.774
Saldo	€ 1.144.383
Voorstel	€ 86.716
Eindsaldo	€ 1.057.667
Reserveringen	€ 0

Communicatie

Na besluitvorming zal, indien mogelijk gezamenlijk met de drie gemeenten een persmoment worden georganiseerd en zullen de belanghebbenden, die aangegeven hebben interesse in het project te hebben, schriftelijk worden geïnformeerd. Daarnaast wordt een nieuwsbericht op de website van het project geplaatst.

Daarbij opgemerkt **de bijlagen tot 10 december 2021 geheim** te houden wanneer alle stukken door Parkstad gelijktijdig worden vrijgegeven.

Evaluatie

Fase 3 zal worden afgesloten met de officiële besluitvorming rondom de definitieve vergunningaanvraag en de wijziging van het bestemmingsplan voor de afzonderlijke windturbines. In dat voorstel zal fase 3 geëvalueerd worden.

Planning, procedure en uitvoering

Op moment van schrijven wordt een gedetailleerde werkplanning door het projectteam uitgewerkt. Deze planning zal er grofweg als volgt uit komen te zien:

Q1-Q2 2022: Uitwerken samenwerkingsovereenkomst en verder onderzoeken haalbaarheid door initiatiefnemer

Q2- uiterlijk Q4 2023: Planvorming en vergunningsfase

Q4 2023 – Q4 2025: Contractering door initiatiefnemer

Q4 2025 – Q2 2026: Bouw windturbines

Q3 2026 : Start operationele fase

Bijlagen

Alle bijlagen zijn geheim tot 10 december 2021 als alle stukken door Parkstad gelijktijdig worden vrijgegeven.

Bijlage 1: Procesinformatie Windenergie Parkstad Zuid

Bijlage 2: Beoordelingskader Windenergie Parkstad-Zuid

Bijlage 3: Advies deskundigenpanel

Bijlage 4: Schriftelijke onderlegger projectplannen Statkraft en Coöperaties

Bijlage 5: Plan Statkraft

Bijlage 6: Plan Coöperaties

Burgemeester en wethouders van Heerlen,

de gemeentesecretaris a.i.
L. Schouterden

de burgemeester,
drs. R. Wever

Dit voorstel is digitaal ondertekend en is daarom niet voorzien van handtekeningen.

raadsbesluit

De raad der gemeente Heerlen;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 30 november 2021
registratienummer BWV-21001500;

gezien het advies van de raadscommissie ;

besluit:

1. Kennis te nemen van het doorlopen proces tot dusver;
2. Kennis te nemen van het definitief advies van het onafhankelijk deskundigenpanel over de ingediende projectplannen;
3. Kennis te nemen van het voornemen door het college tot samenwerking van Statkraft en Coöperaties
4. in te stemmen op basis van de reeds ingediende projectvoorstellen en schriftelijke onderligger van beide partijen in met verdere uitwerking van een gezamenlijk project door Statkraft en de Coöperaties ten behoeve van een uiteindelijke aanvraag omgevingsvergunning met ruimtelijk besluit, waarover eind fase 3 besluitvorming in B&W en raad zal plaatsvinden

Aldus besloten tijdens de vergadering van de raad van de gemeente Heerlen van

de griffier,

de voorzitter,

drs. T.W. Zwemmer

drs. R. Weaver